

ТЕНДЕНЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ

В умовах глобалізації та інформатизації сучасного суспільства для успішної діяльності вже недостатньо мати лише високий рівень компетенції в тій або іншій області. Динамізм сучасного політичного та соціально-економічного життя, гуманізація і демократизація громадського життя послідовно впливають на всю систему політичних, економічних і соціальних відносин. При цьому будь-які зміни в першу чергу стосуються системи освіти, що є основним показником розвиненості соціуму та одночасно каталізатором його розвитку. У зв'язку з цим, до освіти ХХІ століття пред'являються нові вимоги. На перший план висувуються потреби, інтереси, ідеали, цінності особистості та створення необхідних умов, у яких найбільш повно розкривалися б її схильності, здатності, дарування, реалізувалися творчі задуми, творчий потенціал.

На сучасному етапі розвитку суспільства особливого значення набуває розвиток творчих здібностей особистості. Це обумовлено рядом факторів. Суб'єкт, що володіє досвідом творчої діяльності, завжди перебуває на більш високому рівні стосовно тих, хто керується стандартними методами. Він здатний розвиватися і саморозвиватися в будь-якому пізнавальному процесі, успішно підвищувати свій рівень творчої розумової діяльності, легко адаптуватися до потреб часу, творчо підходити до поставлених завдань, знаходити нестандартні способи рішення проблем професійного плану, швидше і більш раціонально сприймати, розвивати та впроваджувати прогресивні технології, бути двигуном прогресу (1).

Вища освіта займає особливе місце в освітній системі, тому що вона безпосередньо готує молодь до трудової діяльності, забезпечуючи при цьому різнобічний інтелектуальний розвиток. Таким чином, перед вищою школою стоїть завдання підготовки фахівців, що володіють не тільки високим професійним і духовно-моральним потенціалом, але й здатних до виходу за межі нормативної діяльності, готових до самостійного творчого пошуку, росту та саморозвитку, здатних легко інтегруватися в сучасних динамічних умовах життя.

Практика показала, що позитивні перетворення в суспільстві не можуть бути досягнуті в рамках традиційної моделі навчання. Для досягнення цілей освіти необхідна зміна фундаментальних основ навчання, філософсько-методологічної парадигми. Інноваційне навчання покликане зняти основні протиріччя традиційного навчання, що полягають в недооцінці провідної ролі суб'єктів освіти; пріоритеті знань над уміннями їхнього продуктивного використання; недооцінці впливу особистісного відношення до виконуваної діяльності на її результати. Відображенням цих тенденцій у педагогіці стали ідеї гуманістичного підходу в освіті, що передбачає зміну парадигми педагогічного мислення у бік "суб'єкт-суб'єктних відносин", визнання

цілісності та унікальності людської особистості, формування творчого стилю мислення. Основна увага зосереджена не стільки на процесі нагромадження знань, умінь і навичок, скільки на розвитку самосвідомості, здатності до творчості як необхідних для особистісного росту якостей (2).

Через те, що в Україні підсилилася сфера міжнародної діяльності і міжнародних контактів, з'явилася потреба у встановленні більше тісних політичних, економічних, міжнаціональних, міжкультурних, мовних відносин. Для ефективного рішення управлінських та організаційних завдань у професійній сфері випускник вищого навчального закладу повинен добре володіти, принаймні, однією з європейських мов.

Оновлення змісту сучасної вищої освіти супроводжується розробкою ефективних навчальних технологій. Це особливо актуально, коли багато вузів віддають перевагу традиційним методам навчання іноземним мовам, не враховуючи вихід, що намітився сьогодні, на гуманістичні відносини, особистісне спілкування та взаємодію учасників цілісного педагогічного процесу. Пошук і знаходження засобів, що забезпечують ефективність та якість мовної діяльності студентів, формування особистості нового типу, здатної до креативної діяльності, торкаються основних питань дидактики, педагогічної психології, міжкультурної мовної комунікації (3).

Інтерактивне навчання, як спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, створює комфортні умови навчання, при яких студент відчуває свою успішність, свою інтелектуальну заможність, що робить продуктивним сам процес навчання та надає можливість кожному індивідові повністю розкрити себе, свої задатки, розвивати творчі здібності і самореалізуватися як особистість.

На відміну від традиційних дидактичних систем, де основою будь-якої технології навчання вважається пояснення (монолог), інтерактивна освіта, витоки якої полягають в діалоговій концепції, робить акцент на розуміння та взаєморозуміння (діалог), і застосовує технології - "мозковий штурм", "мозкова атака", технологія проєктів, "круглий стіл", рольові та ділові ігри, аналіз конкретних ситуацій. У процесі інтерактивного навчання студенти взаємодіють або перебувають у режимі бесіди із ким-небудь, що орієнтує особистість на розвиток її інтелектуальних і творчих здатностей, подальший саморозвиток і самоосвіту, націлює на діяльність, що стимулює "винахідництво" (4).

Серед основних характеристик інтерактивних технологій навчання в аспекті розвитку творчих здібностей студентів можна виділити контекстуальність; діалогічність; співробітництво викладача зі студентами; індивідуальна траєкторія навчання; створення вільного творчого простору; самостійна активна пізнавальна діяльність тих, кого навчають; рефлексія; варіативність і гнучкість змісту навчання.

Звернення сучасної вищої школи до інтерактивних технологій навчання, для яких у першу чергу характерне стимулювання активного відгуку на творчі (проблемні) ситуації, представляється цілком виправданим.

Література:

1. Аногина Г.М. Личностно-адаптированная система обучения /Г.М.Аногина //Педагогика. 2003. - № 7. - С. 66-71.
2. Ахметова Д. Преподаватель вуза и инновационные технологии /Д.Ахметова, Л.Гурье //Высшее образование в России. 2001. - № 4. - С. 139.
3. Новые технологии коммуникативно-ориентированного обучения иностранным языкам в неязыковом вузе: сб. науч. трудов. М.: МГЛУ, 2000.- 135 с.
4. Технологии обучения иностранному языку в контексте управления качеством образования: материалы научно-практического семинара г.Новосибирск, 2 ноября 2003г. Новосибирск: Изд-во СГУПС, 2004. -127 с.